

به نام خدا



## دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تبریز

دفتر مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی معاونت آموزشی دانشکده بهداشت

طرح درس روشهای اپیدمیولوژی
در نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۷-۹۸
گروه آموزشی: آمار و اپیدمیولوژی

### ۱- مشخصات مدرس

نام و نام خانوادگی:	گروه آموزشی:	مرتبه دانشگاهی:
دکتر اصغر محمدپوراصل	آمار و اپیدمیولوژی	دانشیار
دانشگاه محل فعالیت: ع پ تبریز	دانشکده محل فعالیت: بهداشت	شماره اتاق محل فعالیت: C415
آخرین مدرک تحصیلی: دکتری	رشته تحصیلی: اپیدمیولوژی	شماره تلفن دانشکده: -

### ۲- مشخصات درس

سال تحصیلی: ۹۷-۹۸	نیمسال تحصیلی: نیمسال اول	نیمسال دوم	ترم تابستانی
نام درس: اپیدمیولوژی بیماری های شغلی	تعداد واحد: ۲	محل تشکیل کلاس:	
نوع درس: عملی	نظری	کارآموزی	کارورزی
درس پیش نیاز: دارد	ندارد	تعداد جلسات تشکیل کلاس: ۱۷ جلسه	
تعداد روزهای اجرای دوره کارآموزی و یا کارورزی: -			

### ۳- مشخصات فراگیران

رشته تحصیلی:	مقطع تحصیلی:	تعداد فراگیر:
اپیدمیولوژی	کارشناسی ارشد	۶

## هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان و افزایش آگاهی ایشان نسبت به مفاهیم ذیل میباشد: طراحی مطالعات پایه، اندازه‌گیری رخداد بیماریها، اندازه‌گیری ارتباط، سوگیری، مخدوش کننده، اثر متقابل، انطباق، کنترل کیفیت

## اهداف اختصاصی درس:

### طراحی مطالعات پایه (۳ جلسه)

آشنایی با اثر سن، اثر کوهورت، اثر دوره، انواع مطالعات اپیدمیولوژیک، مطالعه اکولوژیک، مطالعه کوهورت، آشنایی با مطالعه مورد - شاهد، مطالعه مورد - شاهد لانه گزیده، مطالعه مورد - کوهورت، مطالعه مورد - متقاطع، مطالعه مقطعی، آشنایی با همسانسازی، همسانسازی فردی، همسانسازی گروهی، همسانسازی کالیپر، همسانسازی حداقل فاصله اقلیدسی، محاسن همسانسازی و معایب همسانسازی

### اندازه گیری رخداد بیماریها (۲ جلسه)

آشنایی با اندازه های مطلق، خطر بروز، میزان بروز، دانسیته بروز، آشنایی با جدول عمر، کاپالن مایر، پیش فرضها، مقیاسهای یک زمانه، مقیاسهای دو زمانه و اندازه گیری شیوع

### اندازه گیری ارتباط (۲ جلسه)

آشنایی با روشهای اندازه گیری ارتباط، مطالعه کوهورت، مقایسه نسبت خطر با نسبت شانس، خطای ذاتی، خطر قابل انتصاب، خطر قابل انتصاب مواجهه، درصد خطر قابل انتصاب مواجهه، کارایی، آشنایی با خطر قابل انتصاب جامعه، خطر قابل انتصاب لوین، میزان شیوع نسبی، مطالعه مورد - شاهدی، مطالعه مورد - شاهدی همسانسازی شده، مطالعه مورد - کوهورت

### سوگیری (تورشی) (۲ جلسه)

آشنایی با خطای تصادفی، سوگیری، سوگیری انتخاب، سوگیری جبران شده، آشنایی با سوگیری اطلاعات، خطای طبقه بندی غیرافتراقی، خطای طبقه بندی افتراقی، سوگیری مرکب (انتخاب و اطلاعات)

### مخدوش کننده (۲ جلسه)

آشنایی با عامل مخدوش کننده، دیاگرام علیت، معیارهای تشخیص مخدوش کننده، انطباق بیش از حد، آشنایی با مخدوش کننده باقیمانده، انواع مخدوش کننده، مقایسه مخدوش کننده و سوگیری

### اثر متقابل (برهمکنش) (۲ جلسه)

آشنایی با تعریف اثر متقابل، انواع اثر متقابل، روشهای بررسی اثر متقابل، هموزنیتی و هتروژنیتی، مقدار مشاهده شده و مورد انتظار، آشنایی با اثر متقابل جمعی، اثر متقابل ضربی، اثر متقابل کیفی، علل هتروژنیتی

### انطباق (۳ جلسه)

آشنایی با روشهای کنترل اثر مخدوش کننده، انطباق مستقیم، انطباق غیرمستقیم، آشنایی با انطباق مثل هنزل، انطباق وولف، محدودیتهای روش طبقه بندی، مدلهای خطی تعمیم یافته، مدل رگرسیون خطی ساده، مدل رگرسیون خطی چند

متغیره ، آشنایی با مدل رگرسیون لجستیک، مدل رگرسیون کاکس، مدل رگرسیون پواسون، مدل رگرسیون لجستیک شرطی، متغیر Dummy  
**کنترل کیفیت (۱ جلسه)**  
آشنایی با کیفیت آزمونهای تشخیصی، مدیریت داده ها، ابزارهای جمع آوری داده، پیش آزمون و مطالعه پایلوت، اعتبارسنجی مطالعات، شاخصهای اندازه گیری اعتبار، شاخصهای اندازه گیری اعتماد

**شیوه آموزش:** سخنرانی، پرسش و پاسخ.  
با استفاده از امکاناتی چون: ویدئو پروژکتور، وایت برد

**وظایف فراگیران:**  
حضور فعال در جلسات کلاس درس و آزمون نهایی  
ارائه گزارشات مرتبط با حل مسائل ارائه شده در کلاس

**نحوه ارزیابی و ارزشیابی فراگیران:**  
بر اساس ارزشیابی نهایی صورت گرفته و نیز گزارش دو پروژه که شامل تدوین و کنترل کیفیت یک طرح تحقیقاتی و دیگری انجام مرور منظم مقالات در یک موضوع سلامتی و انجام متا آنالیز بر روی داده های به دست آمده میباشد

منبع درس

• Szklo M, Nieto FJ. Epidemiology: beyond the basics. Aspen publishers, Inc, 2007.

•مقالات منتخب مجلات اپیدمیولوژی